

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 37/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi tuloverolain 127 a §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä joulukuuta 2002 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi tuloverolain 127 a §:n muuttamisesta (HE 256/2002 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

- LA 132/2002 vp — Hanna Markkula-Kivisilta /kok ym.: Laki tuloverolain 127 a ja 127 b §:n muuttamisesta (läh. 7.11.2002)
- LA 152/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Laki tuloverolain muuttamisesta (läh.19.11.2002)

— TPA 23/2001 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Kotitaloustyön verovähennysoikeuden laajentaminen (läh. 3.4.2001)

— TPA 66/2002 vp — Hanna Markkula-Kivisilta /kok: Kotitalousvähennyksen kehittäminen kokopäivätoimisen henkilön palkkaamiseksi (läh. 17.4.2002)

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Reino Niinivaara ja hallitusneuvos Kirsi Seppälä, valtiovarainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan kotitalouksissa tehtävän hoiva- ja korjaustyön perusteella myönnettävän kotitalousvähennyksen enimmäismäärää korotettavaksi 900 eurosta 1 100 euroon vuodessa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 132/2002 vp ehdotetaan, että kotitalousvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin nykyisestä 900 eurosta 1 200 euroon vuodessa. Lisäksi ehdotetaan, että verovelvolinen saisi vähentää palkan sivukulujen lisäksi myös 10 prosenttia maksamastaan palkasta ja että ennakoperintärekisteriin merkitylle yrittäjälle tai yleishyödylliselle yhteisölle maksetta-

vasta työkorvauksesta olisi vähennyskelpoista 60 prosenttia nykyisen 40 prosentin sijasta.

Lakialoitteessa LA 152/2002 vp ehdotetaan, että kotitalousvähennyksen omavastuuraja 100 euroa poistettaisiin. Lisäksi ehdotetaan, että verovelvollinen saisi vähentää palkan sivukulujen lisäksi myös 25 prosenttia maksamastaan palkasta.

Toimenpidealoitteet

Toimenpidealoitteessa TPA 23/2001 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla säädöksiä kotitaloustyön tukemisesta muutetaan siten, että lähisukulaiselle teetetystä työstä voi tehdä verovähennyksen.

Toimenpidealoitteessa TPA 66/2002 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kotitalousvähennyksen kehittämiseksi niin, että se mahdollistaa kokopäivätoimisen henkilön palkkaamisen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä seuraavin muutosesityksin.

Kokemukset vähennyksen käytöstä kotitalouksien arjen helpottajana ja työtilaisuuksia luovana lisänä ovat myönteisiä. Valiokunta esittää sen vuoksi, että vähennyksen enimmäismäärä korotetaan 1 150 euroon vuodessa hallituksen esittämän 1 100 euron sijasta. Lisäksi valiokunta esittää, että verovelvollinen saa vähentää kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamiensa, vähennyskelpoisten sivukulujen lisäksi 10 % maksamastaan palkasta ja tuloverolain 127 b §:n 2 ja 3 kohtien mukaisista työkorvauksista 60 prosenttia nykyisen 40 prosentin sijaan.

Valiokunta katsoo, etteivät sen käsittelemät lakialoitteet ja toimenpidealoitteet anna aihetta enempään toimenpiteisiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset),

että lakialoitteet LA 132/2002 vp ja LA 152/2002 vp hylätään ja

että toimenpidealoitteet TPA 23/2001 vp ja TPA 66/2002 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tuloverolain 127 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 127 a §:n 1 momentti ja 127 b §, sellaisena kuin ne ovat laissa 995/2000, seuraavasti:

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 1 150 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

127 b § (Uusi)

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sosiaaliturvamaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun *sekä lisäksi 10 prosenttia maksamastaan palkasta*;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakoperintärekisteriin merkitylle veronalaista toimintaa harjoittavalle maksettusta työkorvauksesta 60 prosenttia; ja

3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksettusta työkorvauksesta 60 prosenttia.

Voimaantulo
(Kuten HE)

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Maria Kaisa Aula /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Olavi Ala-Nissilä /kesk
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Matti Huutola /vas
Reijo Laitinen /sd
Markku Laukkanen /kesk
Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Tuija Nurmi /kok
Mauri Pekkarinen /kesk

Ola Rosendahl /r
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /vihr
Irja Tulonen /kok
Kari Uotila /vas (osittain)
vjäs. Ulla Juurola /sd (osittain)
Bjarne Kallis /kd (osittain)
Kari Kantalainen /kok (osittain)
Jussi Ranta /sd (osittain)
Anu Vehviläinen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Kotona tehtävän työn helpottaminen koko maassa verovähennysmallilla on osoittautunut toimivaksi. Tuoreiden tietojen mukaan kotityöpalveluiden, kuten siivouksen, remonttien ja puutarhatöiden teettäminen yli kaksinkertaistui vuonna 2001, kun kotitaloustyön verovähennyskokeilu vakinaistettiin ja ulotettiin koko maahan. Vähennystä käytti verotietojen mukaan 66 545 suomalaista vuonna 2001.

Verovähennysmallia onkin perusteltua kehittää edelleen, jotta työllisyyttä voitaisiin parantaa ja perheiden tilannetta helpottaa. Tätä ehdotti myös äskettäin raporttinsa luovuttanut Leppäsen verotyöryhmä. On myönteistä, että valiokunnan mietinnön tavoin kotitalousvähennyksen ylärajaa korotetaan 1 150 euroon ja että korvausprosenttia korotetaan 60:een.

Vastalauseessa ehdotamme keskustan eduskuntaryhmän vuoden 2003 budjettilinjan mukaisesti lisäksi, että kotitalousvähennyksessä edelleen oleva 100 euron omavastuuraja poistettaisiin. Omavastuuraja kohtelee erityisen kaltoin pienituloisia kotityötä teettäviä vähentäen heidän mahdollisuuksiaan hyötyä vähennyksestä,

mihin myös eduskunnan valtiovarainvaliokunta aikanaan viittasi kotitalousvähennyksen vakinaistamista käsitellessään. Pienituloisilla avun tarve on usein suurin. Omavastuu myös on omiaan siirtämään kotityötä takaisin harmaan talouden piiriin, mikä on nurinkurista vähennykselle asetettuihin odotuksiin ja tavoitteisiin nähden.

Lisäksi ehdotamme, että palkattaessa yksittäinen henkilö kotitöihin saisi nykyisten sivukulujen lisäksi vähentää myös 25 prosenttia palkasta mietinnössä ehdotetun 10 prosentin sijasta. Tämä kannustaisi kotitaloustöiden teettämiseen myös muilla kuin ennakkoperintärekisteriin merkityillä tai yleishyödyllisillä yhteisöillä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvän lakiehdotuksen 127 a § ja sen lisäksi 127 b § hyväksytään lakialoitteen LA 152/2002 vp mukaisesti muutettuna seuraavasti (Vastalauseen muutos-ehdotus):

Vastalauseen muutosehdotus:

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä. (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 1 150 euroa vuodessa (*poist.*).

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sosiaaliturvamaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 25 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekisteriin merkitylle veronalaista toimintaa harjoittavalle maksettusta työkorvauksesta 60 prosenttia; ja

3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksettusta työkorvauksesta 60 prosenttia.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Maria Kaisa Aula /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Markku Laukkanen /kesk

Mauri Pekkarinen /kesk
Anu Vehviläinen /kesk

VASTALAUSE 2

Yhdyn vastalauseeseen 1 pykälän 127 a osalta.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Anni Sinnemäki /vihr